

Sammanfattning

Denna avhandling är en filosofisk undersökning av den queerfeministiska kritikens filosofi. Genom att granska vad kritiskt tänkande betyder inom queerfeministisk filosofi, analyseras centrala teoretiska och metodologiska utgångspunkter inom genusforskningen sedan 1990-talet. Avhandlingen granskar intellektuella tendenser inom queer och feministisk teori genom att introducera begreppet *epistemiska vanor*, som syftar på teoretiska förförståelser som är epistemiska till sin natur och vanemässiga i sin tillämpning. Några av de teoretiska och metodologiska utgångspunkter som undersöks är: kunskap och vetande är alltid situerat (Haraway, 1988); erfarenhet är politiskt (Scott, 1991); kunskapsproduktion handlar om makt, "makten finns överallt" (Foucault, 1976); språkanvändning är performativ (Butler, 1990); kritik innebär en granskning av historicitet och maktförhållanden (Ahmed, 2004); etik, politik och epistemologi är sammanflätade (Barad, 2007). I analysen av epistemiska vanor granskas olika förväntningar på genusvetenskapen som en kritisk vetenskapsdisciplin samt vad det innebär att tänka filosofiskt kring självreflexivitet och kritik. Epistemiska vanor, självreflexivitet och kritik diskuteras med hänvisning till Eve Kosofsky Sedgwick (2003) diskussion om paranoid och reparativ läsning, Toril Moi (1999) begrepp *teoreticism*, samt debatter om postkritik (Wiegman & Dean 2013, Felski 2015).

I avhandlingen diskuteras även misstänksamhetens hermeneutik, och den lockelse som skepticismen utgör som en attityd i intellektuellt tänkande. Dessa frågor dryftas genom en diskussion av Eve Kosofsky Sedgwick (2003) essä om paranoid och reparativ läsning, i relation till Ludwig Wittgensteins filosofi (1953) där skepticismen ses som en existentiell-intellektuell svårighet och frestelse, inneboende i filosofin. Avhandlingen belyser på olika sätt hur de diagnostiska, dialogiska och terapeutiska aspekterna av Wittgensteins filosofi kan bidra till att upplösa olika "epistemiska vanor" inom feministiskt och queer teoretiskt tänkande.

Genom den post-wittgensteinska filosofins dialogiska aspekter, som i avhandlingen benämns "Jag-Du förståelse", utmanas doxan inom kritisk filosofi där makt ses som konstituerande för all relationalitet och där maktanalys ses som grundläggande för all kritisk verksamhet. Denna utmaning illustreras genom en läsning av Maggie Nelsons autoteoretiska memoar *Argonauterna* (2016). Läsningen av boken väcker frågor om hur man ska förstå förhållandet mellan teori, filosofi och kritik. Boken är särskilt passande i denna avhandlings sammanhang, eftersom den skildrar mötet mellan en misstänksam och en reparativ eller försonande attityd i en Jag-Du-relation. I vardagliga scener mellan Nelson och hennes partner framträder både misstänksamma och försonande perspektiv på språk, liv och queerfeministisk politik. I en dialog formad av kärlek synliggörs svårigheterna med det gemensamma livets personliga, existentiella och politiska aspekter. I avhandlingen diskuteras kärlek som ett filosofiskt perspektiv centralt för den queerfeministiska kritiken. Kärlek förstås här inte enbart som en fråga om romantisk kärlek utan som ett perspektiv man kan ta och ha i livet och till andra människor i allmänhet, vilket blir relevant för det queerfeministiska tänkandets förståelse av genus, identitet, politik, begär, intimitet – och kritik. Avhandlingen klarlägger därmed hur det etiska, politiska och existentiella är sammanflätat men även hur dessa begrepp belyser olika perspektiv och problem som den queerfeministiska kritikern ställs inför då hen undersöker frågor om språk, kunskap, och makt.